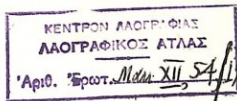

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-29/4/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Χωρίον Πέραςμα
(παλαιότερον ὄνομα : Σ. τράνια), Ἐπαρχίας Δράμας
Νομοῦ Δράμας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Λαζός
Κωνσταντῖνος ἐπάγγελμα ... Δι. δόρακος ..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πέραςμα - Κ. Νευροκοπίου - Δράμας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... 3 ... ἔτη
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησάν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κυριάκος Τσενιόλης

.....
ἡλικία 37 ^{ἔτη} (1895) γραμματικαὶ γνώσεις ... Γ ... Δημοτικοῦ
..... τόπος καταγωγῆς Σινώπη - Πόντου
.....

ΔΑΔΗΛΟΝ
β) Γεωγραφία Σάββας Ξένος ἔτων 63 (1900) Δ. Δημοτικοῦ Σινώπης
γ) Καθ' ἑξῆς Ἰωάννης ἔτων 60 (1910) Ἀποφ. Δημοτικοῦ Τρίπολιν - Πόντου
Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διάσποραν τὰ Εὐφορεῖα Ἐδόρφη
καὶ διάβοσκήν ποιμνίων τὰ κοινοτικά καὶ ὄνομα

Ἐπῆρχον αὐτὰ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ἔκλερχον χωρίζεται

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τοὺς χωρικοὺς ἔκ τὸν Πόντον ἔκ Πέραςμα
καὶ ἐκ Κοινοτήτων
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Μὴν ἔχει μετὰ τὸν θάνατόν του
.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .. Καὶ ἐκ τῆν γεωργίαν καὶ ἐκ τῆν κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ... ἀσχολοῦνται καὶ ἐκ τῆν γεωργίαν

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .. Οἱ δ. οὗτοι μ. ἐκ τῆν οἰκογένειαν μ. ἐκ τῆν φωνίαν τῶντων μετὰ τῶν βασιλικῶν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.)

Μισακατορεῖ καὶ οἱ ἄλλοι ἡ κοινὴν λέξι χατήρη

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; .. ἐκ εἰδος ἢ ἐκ χρήμα

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἄνδρος καὶ τῆς ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ ἐκ εἰδος

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... Καὶ ἀπὸ διάφορα μέρη (Αρμενίαν, Τουρκίαν κ.λ.π.) διὰ ψωκίαν

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... Εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἑλλὰς χώρας

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται

ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .. Εἰς ἡγεταῖαν καὶ ἐργάται, καὶ ἄλλοι

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Μ.Ε. ζωϊκὴν κόπρον καὶ με
κάλυψιν χλόης

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1934

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... 1924

σιδηροῦν ἄροτρον καὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1940

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μονόφτερο

ἐπὶ κομμὴν εὐρίτε ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθέμενου. Δὲν γνωρίζουν ἀπαντᾶ

τὰ μέρη τῶν ὀνομασιῶν τὰ μέρη τοῦ κατωτέρω τύπου

1. λαβὴ 4. ὄξυ 7. ... 10. μεσάτευλα

2. κοντοῦρι 5. σφήν 8. ὀξυφύ

3. βάσις 6. σπᾶθλη 9. ὄξυ

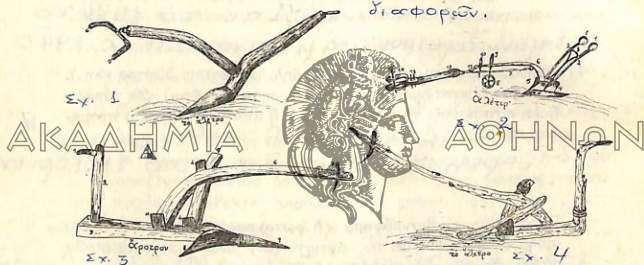
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Δὲν ὑπάρχει τρακτέρ

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Δὲν γίνεται χρῆσις

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Ι. Ε. Χ. Ν. Π. Μ. Σ. Ε. Κ. Δ. Κ. Ο. Σ.
Ε. Δ. Ρ. Ι. Γ. Ν. Ο. Κ. Α. Ν. Ε. Γ. Π. Ο. Χ. Μ. Ρ. Ι. Ο. Ν......

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; Ἦτο ἡ μορφή τοῦ σχ. 3 ἀντὶ διαφορῶν.

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει, ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. (σχ. 3) τοῦ σχ. 2 εἶναι γνωρίζων τὰς δυο μορφάς
1. χειροβλή	6. ...	11. ...
2. κοντούρι	7. ...	12. ...
3. βότα	8. ...	13. ...
4. σφην	9. ...	14. ...
5. ...	10. ...	15. ...

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο μιᾶς μορφῆς.....

ὕνι

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.....

Τὸ κατωτέρω εἰκονισθὲν κεῖται.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; Ἐκ ξύλου

σπάθη

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Ἐχρησιμοποιοῦνται πρὸς κατωτέρω εἰκονισθόμενα ἔργαλεῖα.....

πριόνι

ἀρίδι

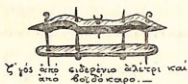

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος... βοεῖς καὶ ἵπποι.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... βοῦδια... δύο... ἀλλὰ ἵπποι καὶ ἔξ

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... Εἶναι... ἀναγκαῖος... ὁ ζυγός...

1

2

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιεζύλια κλπ.). ... Εἶναι ἡ μορφή τοῦ (2)

ἀνὰ πᾶσι τοῖς ζεύμασι... ἀνὰ πᾶσι τοῖς ζεύμασι... ἀνὰ πᾶσι τοῖς ζεύμασι...

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

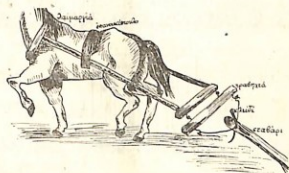

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... Μεθόρευλα.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Δὲν ἐνθυμῶνται
τὴν χρονολογίαν... πρὶν τὸ 1924.
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; Συνδέεται
τὸ ἄροτρον... μετὰ τῆς λαμπαρῆς τοῦ ζώου.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον... Εἰς τὴν γ. γυρκευήν
παῦ... κατωτέρω... εἰκονίζομεν...
...σχήμα τοῦ...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας... Εἰς τὴν γ. γυρκευήν

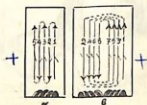
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Ἰσπανία... εἰς τὸν βοδιόν με τὴν ξύλινον, ἐκ τῶν λαμῶν τῶν ἰσπανίων... Ἰσπανία... ἄροτρον συνδέεται με τὸν βοδιόν... Σχολοῖα (ἀρχαῖα) συνδέεται με τὰ κέρατα τῶν ζώων καὶ τὴν χειρὸς τοῦ ἀρότου.
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεὺς ἄροτρον... Ἰσπανία... ἄροτρον... συνδέεται με τὴν λαμῶν τῶν βοδιῶν...
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Ἰσπανία... ἄροτρον... κατὰ τὸν βοδιόν με σχοινί... τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τοῦ βοδιοῦ.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μ.Ε. τὸ εὐλινον ἄροτρον γίνεται ὡς τὸ
 σχεδιάγραμμα (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Μ.Ε. τὸ διὰτρον ἄροτρον ὡς τὸ σχεδιάγραμμα(β)

Σημειώσατε μετὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, γτάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); ΝΑΙ... ὡς... εἰς... λωρίδας
 (ὡς λωρίδες ἢ γ.π. σιασιές).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; ΜΕ
αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Εἰς... καὶ... φυτῶρια.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

καὶ... καθέτως... καὶ... πλαγίως... καὶ... βαθιά.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Διὰ... τὰ δημητριακῶν (ἐλαιοειδῶς)
 Διὰ... τὰ κηπευτικῶν (βοτάνια)... ..

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν
 ἐγίνοντο καὶ εἰνόνται δύο (2).
 ὀργώματα κατὰ τὸν Σεπτέμβριον καὶ
 ὀκτωβρίον καὶ ἑνὸς τοῦ καὶ (ὀργωμά, διβόλισμα).

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν εἰς ἄνθος
 τρία κατὰ τὸν Ἰαννουάριον (Ἀπριλίον)... .. ὁμοίως.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σπάρη ἢ ἄλλο δημητριακόν... ..

Ἐν... εἰς...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Δύο ἢ τρία... τῶν δημητριακῶν (φιδινάσφρον) καὶ τῶν κηπευτικῶν (ἀνοιθίν).

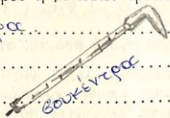
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; Ἴσ. δ. ἱ. ε. κ. κ. ι. ,

σάκκοι, ἄροστρον, βυθός, βουκέντρα, ὕνι

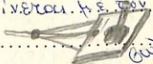
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; . Γ. Ν. Ε. Κ. Α. Μ. Ε. Τ. Κ. Ν.

ΒΟΥΚΕΝΤΡΑ

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . Γ. Ν. Ε. Κ. Α. Μ. Ε. Τ. Κ. Ν.

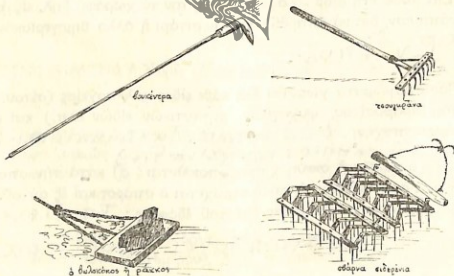

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

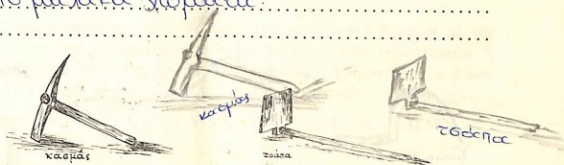

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπὰ κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Ὁ κόσμος
διὰ τὰ δυσκολόκεπτα καὶ ἡ τέρσις. φιά τὰ
πρὸ μαλακὰ χυμώσα.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Η σύζυγος και τα τέκνα και
μαλ' οὐκ οὐκ, βαλὼν καθάρων ἐκ ἀφρο-
δισίας καὶ τῶν ἄλλων

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργούντο (ἢ καλλιεργούνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

[illegible]

- 8) Ποία χωράφια εκλλιεργούνται (ή εκλλιεργούνται) διά τροφάς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Τὰ παχύστερα καὶ τὰ πρὸ
ἀποδοτικὰ χωρία.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἦ. Φ. Ν. Τ. Ε. Μ. Ο. Ν. Τ. Ο. Ε. Φ. Αὐ. Λ. Α. Κ. Ι. Α.

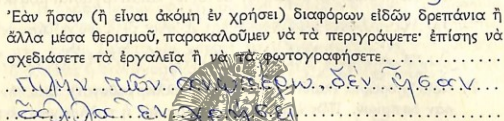
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

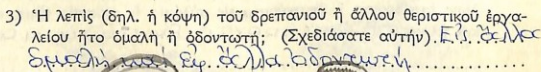
- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

.....

.....

2) Με δρέπανα ή με ποια άλλα εργαλεία (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ή θερίζονται) τα χόρτα (π.χ. το τριφύλλι κλπ.) διά τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε. ΣΥΝ. ΚΟΣΑ
καὶ με δρέπανα.

— 12 —

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .Ο.Ι...Ε.Ι.Δ.Η.Ρ.Ο.Υ.Ρ.Θ.Ο.Ι.....

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὡς...Π.Α.Λ.Α.Ι.Ο.Τ.Ε.Ρ.Ο.Ν...Ε.Ν...
Χ.Ε.Ι.Ρ.Ε.Ι...Ο.Θ.Ε.Ρ.Ι.Σ.Μ.Ο.Σ...Μ.Ε...Π.Α.Σ...Χ.Ε.Ι.Ρ.Α.Σ...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .Ε.Ι.Σ...Υ.Ψ.Ο.Σ...Ο, 10...Π.Ο.Υ...Μ.Ε.Τ.Ρ.Ο.Υ.....

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἔλεγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;...Ο.Ι...Ἰ.Δ.Ι.Ο.Ι...Ο.Ι...Θ.Ε.Ρ.Ι.Σ.Τ.Α.Ι...
Α.Π.Ο.Δ.Ε.Π.Ο.Υ.Ν...Ε.Π.Ι...Τ.Ο.Υ...Ε.Δ.Α.Φ.Ο.Υ...Τ.Ε.Α...
Δ.Ρ.Α.Γ.Μ.Α.Τ.Α.....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ δράγματα τοποθετοῦνται πολλὰ ὁμοῦ καὶ
μάλιστα πόσα διαχρειαζονται νὰ φένην εἰς ἑκάστην
(10-15). Αἱ κεφαλαὶ εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Α. Γ. Κ. Δ. Ι. Ε. Σ.*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν. ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
ἀνῆρχον καὶ θερίζουσι. ὁ δὲ ποῖον
μεχανεῖ. ὡς ἐπὶ τῆς ἀγκάλης.*

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοτῆς). Ποία ἦτα ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν) *Μ. Ε. ἡμερομίσθιον*

*καὶ κατ' ἀποκοπὴν καὶ ἡ ἀμοιβὴ ἢ εἰς χρῆμα
ἢ εἰς εἶδος. μετὰ φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ φαγητοῦ.
ἀνεῦ φαγητοῦ, ἀνεῦ λόφου. ἢ εἰς
ὠκὴ φωνίας. ἀφ' ἐκτικῶν καὶ ἐρρασιμένων.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Ἐφερόν. δακτυλίδιον*
ἐν τῇ δακτυλίδι τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς
καὶ ὡς νὰ ἐξελθῇ ἀπὸ τοῦ μέδου. ὡς κατωτέρω...

ὡς νὰ

δακτυλίδιον

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἦ. Ο. Χ. Λ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν.

Δέν... ἐνδυμῶνται... πρὸς λόγια.

των... ..

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον. Δέν... ὑπάρχει... ὁμοειδῶς.

Ε. Ν. Μ. Ν. Π. Δ. Κ. Μ. Ν. Σταυρὸν... ἢ

ψάθην... καὶ... ἐπιδεδετοῦν... καὶ τα

ἐπ... πρὸ εἰκονοστασίου, χωρὶς νὰ λάνθουν

διὰ κρεῖν... σταχύων, ἀπλῶς λαμβάνουν

καὶ τα... ἐν... πρὸν... θερισμένων... ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... Τὸ... δεμάτιασμα

ἔγινετο... ἀμέσως... μετὰ τὸν θερισμὸν.

.....

.....

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. Πολλὰ...

δράγματα ἐποθετοῦντο πρὸ ἐν ἑπῶν
 ἐπὶ δὲ αὐτὰ μὲ τοὺς στάχους πρὸς μίαν
 κατεύθυνσιν. ὡς δὲ νοῦτο μὲ βραχίονα
 ἢ θοῦρα. Τὰ δὲ αὐτὰ ἐκάναν οἱ
 μετὰ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν μεταφορὰν
 τὰ παῖδιά. Ἐργαλεῖα δὲν.....
 ἐχρησιμοποιοῦντο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐν
 τῷ μέσῳ τοῦ θερισμένου ἀγροῦ (πολλὰ
 καὶ) μὲ τοὺς στάχους πρὸς τὸ μέσον
 κυκλικῶς, πρὸς ἀπαραμύχην φθορᾶν.
 ἐν τῶν πηγῶν καὶ τῶν βροχῶν.

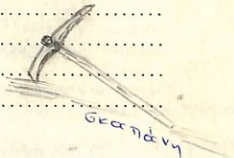
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Από τὸ 1924.
Τὸ φύτευμά της γίνεται
κατὰ μὲν.α. Απρίλιον

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάσιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.

Με σκαπάνην

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐξυνήθιστο
ἡ διατροφή μὲ ξηρά χόρτα. Μετὰ τὸ σανὸν
καὶ τοῦ βίκου ἐγίνετο κατὰ κόφινον πυρὸν καὶ τοῦ
τριφυλλιοῦ κατὰ τὴν ἔναρσιν. Ἡ κοπή κατὰ τὸν Ἰούνιον
Ἀπριλίον. Εἰς τὰ χωράφια πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐν
συνεχείᾳ ἀποθηκεύονταν εἰς ἀποθήκας πρὸς φύλαξιν.
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). Ἐθερίζετο κατὰ τὴν Ἰουνίον μὲ
δρεπάνι καὶ κόβον (ὡς τὰ εἰκονιζόμενα ἐκ τῆς εἰκόνης 12)
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Η δὴ ραχὴ ἐδινάταν δι' ἑλπίμασιν καὶ τὸ δέδιμα μὲ ἐλδικέες... θύλινες... κάθεδρες... —

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συνεκεντρώνοντο πρὸς...
...άλωνισμόν... εἰς τὸ δάλωνι...
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός; ...

Ο χώρος καλεῖται θεμωνιά.

Η τοποθέτησις γίνεται ἐν σωρόν, ...

- Δεν διαφέρει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός; ...
3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ...

Ἀνέκαθεν εἰς τὸ δάλωνι... πρὸς δάλωνισμόν.

τῶν δημητριακῶν... Δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος

χώρος... πρὸς χωρισμόν... τοῦ καρποῦ.

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

Συνήθως... ἐξω τοῦ χωρίου,

ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ. Ἐί-

πονται ἐν μέρῃ καὶ ἀλλοῖς, ὡστε ν' ἀποφεύγεται

ἐκίνδυνος ἐν πυρκαγιᾷ, ἐν μέρῃ ὅπου φυσᾷ πολὺ ἀέρας κλπ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον
οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀπὸ πόν
Τούλιον εἰς πόν Λυγουδον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὰ ἀλωνία εἶναι χωματά-

λωνο ἢ πετράλωνο. Τὰ χωματάλωνο γίνονται μὲ χώματι
ποτίζεται καὶ ἰσοπεδῶνται καὶ τὰ πετράλωνο στρώνονται
μὲ πλάκες

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτους πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Τὰ χωματάλωνο καὶ στρώνονται καὶ

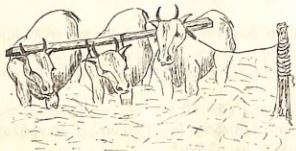
ποτίζεται διὰ νὰ ἰσοπεδῶνται καὶ λίγερὰ. Τὰ πετρά-
λωνο καθαρίζονται, γεμίζουν αἱ ραφές (ἄρθροι)
καὶ ἀντικαθίστανται αἱ πυλὸν ἐφελκόμενα
πλάκες.

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Δὲν ὑπάρχει
ὠρισμένη ἡμέρα καὶ ὥρα ἐναρξέως
τοῦ ἀλωνισμοῦ

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδήποτε ἄλλον.

Τὰ δὲ μέγιστα τοποθετοῦνται πρὸς τὸν ἄλωνα στυλόν, ἀπλωμένα μετὰ τὰς σταχὺς πρὸς τὰ μέσα.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχῶν διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Διὰ τῆς χρησιμοποίησεως

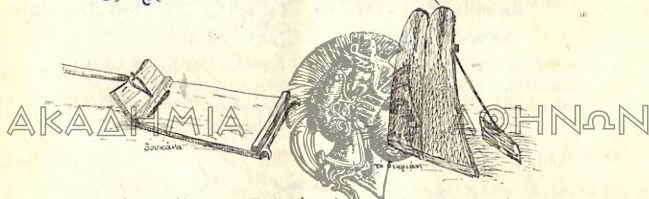
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχῶν διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλω-
νιῦ ξύλινος στυλός, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος σπηχερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗτου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἄλωνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν...
τῶν σταχῶν γίνεται διὰ ζώων κλπ...
ἐκτονίζεται ἀνεπαρκῶς.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἄλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἄλωνιῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἰὰ δὲ ὡς αὐτὰ θεωροῦνται
 ὡς. ἐγ. π. ἀρχὴ καὶ τῆς ἐκείνου. 20., ἀλλὰ... π. ἀρχὴ
 φορῶν... π. ἀρχὴ καὶ τῆς ἐκείνου. 20., ἀλλὰ... π. ἀρχὴ
 π. ἀρχὴ καὶ τῆς ἐκείνου. 20., ἀλλὰ... π. ἀρχὴ

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των. Χρησιμοποιεῖται ἡ δουκάννα, ὡς ἐκινεῖται κατωτέρω.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπισημαίνοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .. Ἀπαντᾷται,

ἡ δουκάννα, ὡς αὐτὴ ἐκινεῖται κατωτέρω.
 Κατασκευάζεται ἐκ ἐν. ξαν. ἰ. δ. ἢ γ. ἀνιδων προσαρμοζο-
 μένων. Ἔστω ἡ ἀνιδὸς διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλα-

σμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ
 ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων. Σύνήθως διαστάσεις (εἰς χ. μ.). Ἰὰ κουκιά
 καὶ ρεβίθια κ.λ.η διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ ἐπὶ τῶν πλεῖστων με
 τὰ δουκάννα. Ἡ δουκάννα δὲ διὰ τὰς σιτηρὰς (σίτος, κριθή).

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; . Ἀ. Ἐν.....

ὑπάρχει. καὶ περὶ ὥραν. ὥρα. ἔν. ἀρ. δευτ.
καὶ λήξεω. Σ. υν. ἡ. δ. ω. σ. ε. ἰ. ν. ε. τ. α. ι.
κατὰ τὰς πρῶν. α. ε. καὶ ἀποδεχόμεναι
ὥρα.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): . Εἰ. ν. α. ι. ἔν. ἀρ. ἡ. δ. ε. ι. τ. ο. κατωτέρω
ἐκονιζόμενον ὀρθό. α. λ. ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

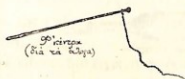
ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; . Κατὰ π. ν. διάρκειαν. τ. ο. ὅ.
ἀλωνισμοῦ. ρί. π. ο. ν. τ. α. ι. μ. ε. τ. ο. διχάλι.
ἐντὸς τοῦ κύκλου. α. ι. ἀ. κ. ο. α. ο. ι. δ. τ. α. χ. ο. ε. ι.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).
Ἦτο. ἔν. χρήσει. η. β. ο. υ. ἔν. τ. α. η. δ. αὐτ. η. ἐκ. ο.
ν. ἔ. σ. α. ι. δ. ε. ι. π. ν. δ. ε. λ. ἰ. δ. α. 2. 3.

- 15) Πώς λέγεται ή έργασία τοῦ άλωνίσματος ἐνός ἀπλώματος, δηλ. ἐνός στρώματος σταχύων ἐντός τοῦ άλωνιοῦ. (Έν Κρήτη καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν? Η. έρξ. α. ε. ι. α. . εν. ο. σ. . .

α. πλώματος καλεῖται. α. λ. ω. ν. ι. . Η. λ. ω. ν. ι. ζ. α. ν. ο
1-2. α. πλώματα καθ' ή μέραν.

- 16) Πώς λέγονται οἱ άλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διά νά ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπό τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

..καλοῦνται κόμμα

- 17) Ποῖοι άλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργός με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί άλωνιστά (έν Αἰτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράσιοι καί ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλλα καί ἀνελάμβανον τόν άλωνισμόν

Α. λ. ω. ν. ι. ζ. ε. ι. α. . ο. . ο. γεωργός με τὰ
ἰ. δ. ι. κ. α. του ζῶα . . . ὑ. π. ῆ. ρ. χ. ο. ν. . ο. μ. ω. ς
καί . α. λ. ω. ν. α. ρ. α. ῖ. ο. ι. , οἱ . ο. π. οῖ. ο. ι. εἶ. χ. ο. ν
β. ο. δ. ι. α. ἢ ἄ. λ. λ. α. καί ἀ. ν. ε. λ. α. μ. β. α. ν. ο. ν. τ. ο. ν. ἄ. λ. ω. ν. ι. σ. μ. ο. ν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καί με άλωνιστικόν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπό τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὑ. π. ῆ. ρ. χ. ε. ν. . τ. ο. . κ. ο. π. ἄ. ν. ι. σ. μ. α. . μ. ε. τ. ο. ν.
κ. ο. π. α. ν. ο. ν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καί πᾶχος εἶχε καί ποῖον τὸ σχῆμά του ; Ε. λ. έ. γ. ε. τ. ο
κ. ο. π. α. ν. ο. ς . καί κα. τ. ε. κ. ε. υ. α. ζ. ε. τ. ο . ἀ. π. ὁ . β. α. ρ. ὁ . καί
σ. κ. λ. η. ρ. ὁ. ν. ξ. ὁ. λ. ο. ν. (π. ο. ν. ε. ν. ἄ. ρ. ι.)

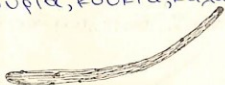
20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;

Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).

Ἰ.ά. κοπάνισμα. θυμωδῶς
ἐκ τῶν αὐλῶν. Ἐγένετο διὰ τῶν φακῶν, τῶν ρεβιθῶν
τὰ κηπίδια, λαδοῦρια, κουκιά, καλαμπόκια.

κόπανος εὐροστράτος

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν σπόρων δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ διδάσκαλο

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Ἰ.ά. κοπάνισμα. ἐγένετο. ὑπὸ...

τῶν μελῶν. τῆς οἰκογενείας. Ἰ.ά. κοπάνισμα. ἐγένετο. ὑπὸ...
τῶν μελῶν. τῆς οἰκογενείας. τῶν δημητριακῶν. ἐγένετο.
ἐκ τῶν αὐλῶν. ὑπὸ... ἐργαστῶν...

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.

Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Οὐ σταχυεὺς ἐτοιμαζοῦντο σὺν ἀλφύνῃ (παρακλινῶ) ἢ
σὺν ἀλφύῃ ἀνάμεικτα σὺν ὕδατι τῶν ἐργαζομένων
ἐνοπλίζοντο καὶ τὰ ἀνδρώματα (καὶ) ἀνδράσιν.
Τοὶ κοπάνηθρα ἀπέβλεπε καὶ ἐκ τῆν ἀχυροποιεῖν.

22) Κατὰ τὸ ἁλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ? Επερὰ Χ. ο. υ. Δ. ο. υ.

πραγούδια καὶ ἐλέγοντο ὁμοίως, τῶν δούλων
τὰ λόγια δὲν ἐνθυμούντο οὐ κατὰ κράτος
τῆς παρελθούσης χρόνου καὶ τῶν οὐκ ἔτι συμβαλλουσιν

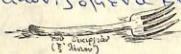
23) Πότε το πρώτον έγινε χρήσις άλυσιατικής μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποιος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ΔΕΥ. ΞΕ. ΕΝ. ΕΤΟ...

[illegible]

1) Πώς λέγονται οι άλωνισμένοι στάχυες, ετοιμασμένοι διά τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχα, ξιανγγάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ στάχυες ἐλῶνιστοι

καὶ ἐτοιμαζέται διὰ τὴν ἰσχυρίαν. δὲν ἔχουν
χωρὶς τῆς θυσίας σου (ἀπὸ τοῦ ὁλοκαυτώματος).
Ἐρχομαι πρὸς χρῆσιν τοῦ οὐνοῦ διὰ νὰ σωρῶμαι
τὸ λαόν σου. ἔλα, καὶ ἀρχὴν τὴν δική σου. ὁ δὲ τέλος
τὸ φκερὶ, ὡς τὰ ἑκτονισμένα ἔργα σου.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

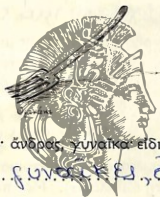
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. σχηματισθῆναι*

*εὐφρό. ἔχει. σχῆμα. στρογγύλον. Δέν. ὑπάρχει
ἔθιμον. σχετικόν. μ. ἐ. τὸ. ἀνωτέρω.....
ἀναφερόμενον.....*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.... *Τὸ. ἀνέμισμα*

*γίνεται. μ. ἐ. π. φτυάρι. ἢ. τὸ. θρινάκι,
ὡς. τὸ. ἀνωτέρω.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρες, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*Συνήθως. γυναῖκα. ἀλλά. καί....
ἄνδρες.....*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

*Τὰ. χονδρά. τεμάχια. σταχύων. τὰ.
ὅποια. μετὰ. τὸ. λίχνισμα. παραμένουν. μετὰ. τοῦ.
καρποῦ. καλοῦνται. ἀπλῶς. σταχυα. ὁ. καρπὸς*

*ἀποχωρίζεται. μ. ἐ. κοπή. ν. ἔθ. ἢ. ἀλῶνισμα.
διὰ. τῶν. ποδῶν. Δεύτερον. ἀλῶνισμα. διὰ. τῶν. ποδῶν. δὲν. συνηθίζεται.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα, καί καρπολώνεμα): διά ποῖα δημητριακά συν-
 ηθίζεται τοῦτο ... Δέν... συνηθίζεται ἄλλτερον
 ἔλαιον.μα.

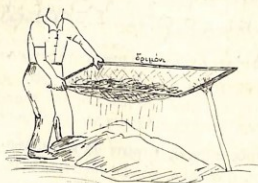
- 6) Ἄφοῦ διά τοῦ λιχίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπό τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν (τούς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ γίνεται μέ
 τὸ κόσκινο ἢ τὸ δριμόνι, ὡς τὰ
 ἔλαιον.δὲ φενά κοπεωτέρω.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ άνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διά σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μέ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μέ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ?

ὡς... χωρίδιος...
τῶν κόκκων ἀπὸ τὰ ἄχυρα γίνεται
μὲ τὸ κόκκινον ἢ μὲ τὸ δριμόνι, ὡς
ταῦτα εἰκονίζονται ἐν τῇ εὐρίδα 28.

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; ?

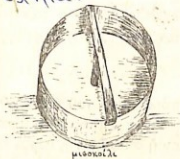
ὡς... εἰς σωρόν...
ὁ καρπὸς σχηματίζεται... εἰς σωρόν...

ἀκαδημία...
ἀκαδημία...
καὶ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα...

- 8) Ἄλλα εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἐμετρῶνται ὁ καρπὸς μὲ τὸν τεχνικόν, πρὸς ἑξάκρετον... τῇ βοῶει...
βοῶει...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθῶν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Τὸ δεξτερισμα εἰς
τοὺς τούρκους. Ἀναλαμβάνει κάποιος πού πληρυνε τὸ κρά-
τος, τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεξτερισματος. Ἡ μέτρησις ἐγένετο
μέ. τὸ. κότι. (10. θυάδες), ὁμοίον. κ.ε. τὰ. 4160 κοίλι.
εἰς θήρα.*

2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιατικό,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀπομίστικον κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Ἀναλόφως. τῆς. Συμφωνίας*

κατεβαλλοντο τὰ παπαδιατικό, τὸ ἀγροφυλακιάτικο

τὸ γυφτιάτικο καὶ ἄλλα. Μέτρα τῶν

δημητριακῶν (δὲν ἐνθυμοῦνται τὰ σχήματα τῶν)

*ἔσαν. τὸ. κότι. (10. θυάδες), τὸ παχάνι (6. θυάδες) 6
τενεκές (12. όκάδες) καὶ τὸ καπέκ (24. όκάδες).*

3) Πού ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποία δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ε.Ε. παρραγωγῆς. ἀπὸ τῆς. ε.β. ε.ζ. ο. εἰς*

*μεγάλα. δοχεῖα. σχήματος. δορυφορίων. παρὰ
ἀλεπιπέδου, τὰ. καλούμενα. ἀμ.π.άρια.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τοῦ ἄχυρον ἀπεξηκύνετο
 εἰς ἄχυρωνας... Εἰς τὴν ὑπαιθρον. ἡ ἀπαθήκευς
 ἐξίνετο. ἐξ. δηλωνι. ἐξ., πού. ξεκαλύπτωντο.
 Εξωτερικῶς μέτερον ἢ ἄλλα γόστα...
 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ;
 Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐξίνετο
 μετὰ τὸ ἁλώνισμα.....

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
 Μετὰ τὸν θερισμὸν κατασκευάζεται
 πλεκτή καὶ ἀναρτᾶται ἐπὶ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς
 θύρας.
 Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πού φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἡ πλεκτή καλεῖται
 χροστὰ καὶ ἀναρτᾶται ἐπὶ τὸ εἰκονοστάσιον ὀπισθεν τῆς
 θύρας ἕως τῆς ἐπομένης σφύρας, διὰ τὸ κρεῖν τοῦ
 σπυτίου.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... Δὲν ὑπάρχει... σχετικῶς... ἔθιμον

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

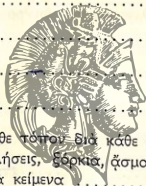
2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ζσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

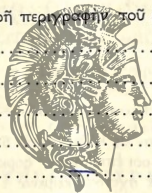
2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σύλλογος

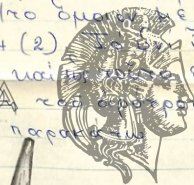
Πληροφοριῶν καὶ λοιπῶν στοιχείων περὶ τοῦ γεωργικοῦ
βίου τῶν κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ Πέρασματος ἀπὸ
τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν ἐπορὰν τῶν δημητριακῶν
μέχρι τοῦ ἀθλωνισμοῦ καὶ τῆς ἀποδηκεύσεως αὐτῶν.

Τὸ χωρίον Πέρασμα εἶναι μικρὸς συνοικισμὸς τῆς κοινότητος Μικροκλεισούρας τοῦ Νομοῦ Δράμας. Σήμερον κατοικεῖται ἀπὸ ἑξήκοντα κατοίκους. Οἱ πρῶτοκατοικοὶ κατὰγονται ἀπὸ διάφορα χωρία τοῦ Πόντου. Εἰς τὸ Πέρασμα ἦλθον μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ὀνδισμῶν ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 1924. Ἀπὸ τοῦ 1925-1924 παρέμεινον ἐν διαφόροις Ἑλληνικαῖς πόσιν (Ἀθήναι, Πάτρας, Ἄρταν Πρέβεζαν κ.λ.π.). Κατὰ τὴν ἐσχίστην γραμματικὴν ἐννοίαν καὶ ἀπὸ προσφύγων ἐξ ἐκείνων γεωργικῶν χωρίων ἐν γενεῇ εἶναι ἐσχέτικῶν τοῦ χωρίου. Μέχρι τοῦ 1923, ὅτε ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀργότερον (1924) ἐν Πέρασμα, ἑκατοικοῦσαν ἐν διάφορα χωρία τοῦ Πόντου (Σινώπη, Τριπλῆς, Ἀμιγός κ.λ.π.). Τόσον εἰς τὸν πόντον ὅσον καὶ ἐν τῷ Πέρασμα κυρίως ἀσχολοῦνται τῶν ἦτο ἡ γεωργία. Ἡχο-λοῦντο καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν παραλλήλως, ὡς καὶ μὲ διάφορα ἐπαγγελματὰ ἐποχικῶς (ἐργάται, κτίσται βοσφεῖ κ.λ.π.). Τὰ γεωργικὰ κτήματα ἦσαν ἰδιοκτησίαι, τῶν καὶ τὰ κατεῖχεν ὁ πατὴρ τῆς οἰκογενείας, ὁποῖος καὶ ἐμοίραζε ἐν τὰ τέκνα του μετὰ τὸν θάνατόν του. Διὰ ἐπορὰν προωρίζοντο τὰ εὖφορα ἑδάφη, ἐν ᾧ διὰ βοσκὴν τὰ ἄδυνα ἢ μερικὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα κατεῖχεν ἡ κοινότης. Ἡ λίπανσις τῶν χωραφῶν μέχρι τοῦ 1934, ὅτε ἤρχισεν ἡ λίπανσις τῶν μέχνηκα ὀπάσματα, ἐγένετο μὲ βοϊκὴν κόπρον ἢ κάλυψιν χλόης.

Μέχρι το 1924 ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ βύλινον ἄροτρον, ὡς εἰκονίζεται καὶ ἐν τῇν σελίδᾳ (4) τοῦ ἐρωτηματολο-
γίου μετὰ τὴν ἀκόλουθον ὀνομασίαν τῶν μερῶν του:

1. Χειρολαβή	6. Ὄχ
2. Κοντούρι	7. μερόφυλλο
3. Βάσις	8. φτερά
4. σφῆνις	9. ὄνι.
5. Σπάθ	

Ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ μετέπειτα ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ
τὸ σιδηροῦν ἄροτρον (μηχανή). Τὴν ὀνομασίαν τῶν
μερῶν του δὲν γνωρίζουν λόγω τῶν ἐλαχίστων γραμμα-
τικῶν γνώσεων. Ὡς ὁμοίαν μετὰ τὸ εἰκονιζόμενον
ἐν τῇν σελίδᾳ 4 (2). Ἡ δὲ μορφή του μᾶλλον δια-
φέρει ἀπὸ τοῦ βύλινου ἄροτρον καὶ εἰκονίζεται ἐν τῇν
σελίδᾳ 5 (3) τοῦ ἐρωτηματολογίου. Ἡ μορφή
ταύτη φαίνεται παρακάτω:

σπάθ

Διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄροτρον
χρησιμοποιοῦσαν ἀπαραιτήτως τὸ σκεπάρνι, τὸ πρίον,
καὶ τὸν βύλοφαί, ὡς εἰκονίζονται ταῦτα ἐν τῇν σελίδᾳ
(5) τοῦ ἐρωτηματολογίου. Οἱ χρησιμοποιούμενοι
ξυκοὶ διὰ τὸ βύλινον καὶ τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἦσαν
ὅμοιοι μετὰ τοὺς εἰκονιζομένους ἐν τῇν σελίδᾳ (6) τοῦ
ἐρωτηματολογίου. Ἡ μορφή τῶν ξυλῶν καὶ τῆς
μερόφυλλου ἔτι οὐκ ἔστι:

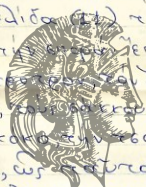
ξύλα

μερόφυλλο.

Ἀπὸ τὰ χωράφια ἄλλα προερίδοντο διὰ τὴν καλλιέργειαν
 δημητριακῶν καὶ ἄλλα διὰ τὴν καλλιέργειαν κηπευτικῶν
 καὶ λοιπῶν προϊόντων. Ἀπὸ τὰς ἀρχάς τοῦ φθινοπώρου
 ἤρχιζαν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὰ ὄρεγμάτα καὶ τὴν
 σποράν. Τὰ αὐθιγὰ χωράφια καὶ ὅσα ἔπρεπε νὰ
 δυναμώθουν ἀφήνονταν εὐχέως ἐν ἔτος ἐν ἀρρα-
 νάπαισιν καὶ μετέπειτα ἐκαλλιερβοῦντο. Τὰ παχύτερα
 καὶ τὰ πρὸ ἀποδοτικὰ χωράφια προερίδοντο διὰ τὴν
 καλλιέργειαν κηπευτικῶν. Κοιλά χωράφια ἐλίβις
 διάλεξαν καὶ γιὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ τριφυλλιοῦ,
 τῆς ρόβις, τοῦ σανοῦ κ.λ.π. Διὰ τὴν καλλιέργειαν
 τῆς πατάκας τὰ χωράφια ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀκνωδὴ καὶ
 λαί ποτιστικά. Τὸ ὄρεγμα γιὰ τὰ δημητριακὰ
 ἔπρεπε νὰ γίνῃ 2 φορές καὶ γιὰ τὰ κηπευτικά
 3 φορές. Ἀπὸ τὰς ἀρχαῖς αὐτὰς καὶ ἀπὸ τὴν
 ἐκκαλλιέργειαν τὸν περασμένο χρόνον
 εἰς τὸ καθὲ χωράφι. Τὰ χωράφια ποὺ ἦσαν
 φυτευμένα μὲ καλαμπόκια ἢ κολοκά ἔχειάζονταν
 ὀλιγώτερα ὄρεγμάτα. Τὰ ὄρεγμάτα τὰ ἔκαναν
 οἱ ἄνδρες μὲ τὸ βύλινον ἢ τὸ γίδιρον ἄροτρον.
 Μὲ τὸ βύλινον ἄροτρον ἐρίνοντο κατ'εὐθείαν φραγμῇ
 καὶ μὲ τὸ γίδιρον περιφερειακῶς, ὡς φαίνονται ταῦτα
 ἐν τῇ εὐχέως (α καὶ β) τῇ εὐλίδος (β) τοῦ ἐρωτηματο-
 λογίου. Τὸ ὄρεγμα τοῦ ἄφρου ἐρίνετο ἐν ἀνείδασ (σπορίδι)
 καὶ ἔχωρίζετο ἡ σπορία μὲ αὐλακίαν. Ἡ διάνοιξις
 τῶν αὐλάκων ἐρίνετο, ἀναλόγως τοῦ ἐδάφους καὶ
 τῶν δημητριακῶν ἢ κηπευτικῶν ποὺ ἐκαλλιερβοῦντο,
 πλαγίως ἢ βαθιά. Τὸ σιτάρι, ἡ γριδὴ κ.λ.π. ἐκαλ-
 λιερβοῦντο κατὰ τὸ φθινοπώρον, ἐν ᾧ ἡ σπορά τοῦ κα-
 λαμπόκιου, τριφυλλιοῦ, πατάκας, φαβωλῶν κ.λ.π.

ἐφίνετο κατὰ τὴν ἄνοιξιν. Τότεον τὰ ὄρσῳματα, ὅσον
καὶ ἡ σπορά ἐφίνετο μέ τὰ βόδια ἢ τὰ ἄλλα.
Πολλὲς φορές καὶ μέ ἓνα ἄλλοδο. Τὸ ἄροτρον συν-
δέεται μέ τὸν ὄξον. Τὰ ὄξω μέ τῆς ζεύξης τραβοῦν
τὸν ὄξον. Μέ βχοινία πού εἶναι δεμένα στό κέρατά
των καὶ ἐν τὴν χειρολαβὴν τοῦ ἄροτρον κατεβύ-
νονται. Ἡ σπορά τοῦ σιταριοῦ, τῆς κριθῆς, τῆς δίκκλης,
τοῦ περιφλλιοῦ γίνεται στό πεταχτά, ἐνῶ τὰ φαῖα
καὶ οἱ ποττάτες σπέρνονται ἐν αὐλακίῃ. Διὰ τὰ
κηπευτικά πολλὲς φορές τὸ ὄρσῳμα καὶ ἡ σπορά γίνεται
μέ τὸ σκάψιμο μέ τὸν κασνά ἢ τὴν πλάπα, ὡς ταῦτα
εἰκονίζονται ἐν τὴν σελίδα (8) τοῦ ἐρωτηματολογίου.
Διὰ τὸ ὄρσῳμα καὶ τὴν σποράν σπέρει ὁ γεωργός, νά
φέρῃ κατὰ τοῦ τοῦ ἄροτρον, τοῦ ὄξου, τοῦ ὄξου καὶ
ἐν τὴν σελίδα (9) τοῦ ἐρωτηματολογίου. Διὰ τὸ ὄρσῳμα καὶ τὴν
σποράν, τὸν βωλοκαρπὸν, τὸν βουφκράνα καὶ τὴν
σβάνα (σίδερένια), ὡς ταῦτα εἰκονίζονται ἐν
τὴν σελίδα (10) τοῦ ἐρωτηματολογίου. Μετὰ τὴν
σποράν ἐφένοντο αἱ ἀναγκαῖαι περιποιήσεις τῶν σπαρτῶν
μέχρι τοῦ θερισμοῦ των. Διὰ τὸν θερισμόν ἐχρησιμο-
ποιοῦντο καὶ χρησιμοποιοῦνται τὸ ὄξον, τὸ δρεπάνι,
τὸ δρεπάνι μέ κόψη καὶ ἡ κόβη. Πάλαιότερον ἐφίνετο
θερισμός καὶ μέ τὰ χέρια. Ο σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη,
ἡ δίκκλη ἐθερίζοντο ἐν ὕψος 0, 10 τοῦ μέτρου ἀπὸ
τοῦ ἑδάφους. Τὰ στάχυα πού ἔφειναν στό χωράφι
κατὰ μέ τὴν ρίζαν των ἔλέγοντο σταχυοσώματα ἢ
ἀπομεινάρια. Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποδέχοντο ἐν τὸ
χωράφι τὰ δράγματα πολλὰ κατὰ καὶ μέ τὰ κεφάλια
πρὸς τὸ ἴδιο μέρος καὶ τὰ ὀνομάζουν ἀγκυλίες.
Εἰς τὸν θερισμόν παίρνουν μέρος ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

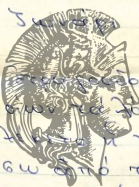

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

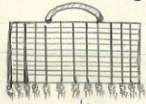
Κάθε ένας δερίζει τὰ δικά του, ἐκτὸς τῶν μεγάλων
παραγωγῶν οἱ ὁποῖοι παίρνουν καὶ ἔργατερ κατ'
ἀποκοπὴν ἢ μέτῳ φεροκάματο, μέφαιτο ἢ χωρὶς
φαγιτὸ, ἀναλόγως τῆς συμφωνίας. Κατὰ τὸν δερι-
σμόν οἱ δεριστὰὶ χρησιμοποιοῦσαν καὶ δακτυλίδες
εἰς τὰ δάκτυλα τῆς δεξιτερᾶς χειρὸς, πρὸς ἀποφυγὴν
ἀτυχημάτων καὶ ἰώνας ἐκ τῆς μέσης τῶν, διὰ
νὰ μὴ τοῖς πονᾷ ἀπὸ τὸ σκύψιμο. Οἱ δακτυλίδες
καὶ ταξιδιάρη ἔχουν τῶν κατωτέρων σχημάτων:

δακτυλὶδρα

Κατὰ τὸν δερισμόν ἐπὶ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ὁρίων
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΔΟΗΝΩΝ**
Μετά τὸν δερισμόν ἐπὶ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ὁρίων
καὶ φυλάγονταν πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα ἢ ἐπὶ
εἰκονοστάσι τοῦ ἐπιτιοῦ, διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἐπιτιοῦ.
Αὕτη φυλάγονταν μέχρι τῆς ἐπομένης βοδείας.
Τὸ σχῆμα τῆς χτένας ἦτο τὸ παρακάτω:

χτένα

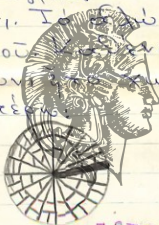
Μετά τὸν δερισμόν ἐγένετο τὸ δεκάτιασμα. Πολλὰ δράχματα
ἐδένονταν μέσθιρά πόρτα καὶ σχηματίζονταν τὰ
δεκάτια. Αὐτὰ μεταφέρονται ἀπὸ τοὺς νιούς ἐκ τοῦ
μέγαν τοῦ δερισμένου χωραφιοῦ καὶ τοποθετοῦνται
κυκλικῶς καὶ μέσθιρά πόρτα πρὸς τὸ μέγαν, πρὸς ἀποφυγὴν
φθορᾶς ἐκ τῶν πτηνῶν καὶ τῆς βροχῆς. Ἡ συγκομιδὴ τῶν

γεωμήτων γίνεσθαι κατὰ τὸν Σεπτέμβριον. Δὲν χρῆσθαι
 ποιῶνται εἰδικὴ μηχανή. Ἡ εὐγκομή δὲ γίνεσθαι κέ
 σκοπᾶν (βελ. 17 τοῦ ἔρωτηματολογίου). Ἡ εὐγκο-
 μή τοῦ τριφύλλιου γίνεσθαι ὅταν τοῦτο κεφαλῶνι.
 Ὁ θανάτος καὶ ὁ θίκος μαζεύονται κατὰ τὸν Ἰούλιον.
 Μετὰ τὴν εὐγκομήν ἀπλώνονται ἐν τοῖς ἀγροῖς,
 διὰ τὰ θυράδια οὐκ αἰσυνέχεται ἀποθηκεύονται
 ἐν ἀποθήκῃ πρὸς φύλαξιν, καθότι χρῆσθαι ποιοῦνται
 κατὰ τὸν χρόνον διὰ τροφή τῶν θυμάτων.

Ἀπὸ τὸν μήνα Ἰούλιον μέχρι τὸν Ἀύγουστον ἐγίνετο
 ὁ ἀλωνισμός. Ἀπὸ τοῖς ἀγροῖς τὰ δεκάτια μετα-
 φέρονταν ἐν τῷ ἀλώνι. Ἐν τῷ ἀλώνι εὐρίσκειτο ἐν
 τῇ ἄκρῃ τοῦ χωριοῦ ἡ ἀκρόασις εἶχε τὸ δικό
 τοῦ ἀλώνι. Ἐν τῷ ἀλώνι ἡ ἀκρόασις ἡ
 πετράλιον καὶ χωματάλιον.

χωματάλιον

πετράλιον

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐκαθαρίζοντο
 μετὰ προσυχῆς τὰ ἀλώνια. Εἰς τὰ πετράλινα ἐκά-
 λυπτον τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ χωματάλινα τὰ
 ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς διὰ τὴν ἐστῆς κατὰ τὸ χωρὶς. Ὁ ἀλωνισμός
 γίνεσθαι κέ τῶς, ὡς φαίνεται ἐν τῇ βελίᾳ (20)
 τοῦ ἔρωτηματολογίου. Πλὴν τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ
 τῶν ποδῶν ἐκρησσοποιεῖτο καὶ ἡ δουκάνια, ὡς
 ἐν τῇ βελίᾳ (21), ἡ δὲ ποῖα εἶναι κατασκευασμένη
 ἐκ σανίδων ἢ σανίδων προσαρμοσμένων καὶ ἐπιπλέον
 διὰ ποτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
 σκληροῦ ξύλου καὶ ἐλαστικῆς, ἐκ τοῦ ξύλου ἐκτελεσμένων.

Συνήδευ διαστάσεις (2x1). Τὰ κουκιά, τὰ ρεθύδια,
 τὰ φαρόλια κ.λ.π. ἀλωνίζονται μέ τῷ α, ἀλλὰ καί
 μέ κοπάνισμα μέ τὸν νόπανο ἢ τὸ δικάβαλο, ὡς πᾶσα
 φαίνονται ἐν τῇν θελίδα (24) τοῦ ἔρωτηματολογίου.
 Τὸ κοπάνισμα τῶν ὀλίγων κουκιῶν, ρεθύδιῶν κ.λ.π. ἐφίνετο
 ἐν τῇν αὐλῇ τοῦ θητιοῦ. Τὸ κοπάνισμα ἐφίνετο
 ὑπὸ τῶν μέλιων τῆς οἰκογενείας. Κατὰ τὸν ἀλωνισμὸν
 τοῦ εἴπου, κριθῆ κ.λ.π. ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἡ φικέντρα.
 Κατὰ τὸν ἀλωνισμὸν ὁ εἴπος στρωνόταν ἐν τῷ
 ἀλῶνι μέ τὰ στάχυα πρὸς τὸ κέντρον. Κάθε στρωμένο
 ἐκαλεῖτο ἀλῶνι. Οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες προτοῦ
 λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρεθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ
 τὸν καρπὸν λεγόταν καὶ ἄχυρα. Ἀλωνίζουσι οἱ ἴδιοι
 οἱ γεωργοὶ ἐκτὸς τῶν ἐργαζομένων πασσαρῶν, ποὺ ἔπαυον
 τὸν ἀλωνισμὸν. Ἀλωνισμὸς καὶ ἄλυνος. ὁ ἀλωνισμὸς
 Μετὰ τὸν ἀλωνισμὸν τὸ ἀλωνισθέν, ὅπως λέγεται, μέ
 τὸ δικιεγῆν κατ' ἀρχὴν καὶ τέλος μέ τὸ φυάρι, ὡς ἐν
 τῇν θελίδα (25) τοῦ ἔρωτηματολογίου, συγκεντρύνεται
 ἐν σωρὸν, ὃ ὁποῖος ἔχει σχῆμα στρογγύλον. Ακολουθεῖ
 ἄνδρες ἢ γυναῖκες μέ τὸ φυάρι ἢ τὸ θεινάκι (βλ. 26) κάνουν
 τὸ λίκνισμα. Ἐπειτα γίνεται τὸ κοσκίνισμα μέ τὸ
 κόσκινο ἢ τὸ ὀρεθόνι, ὡς εἰκονίζονται ἐν τῇν θελίδα
 (27) τοῦ ἔρωτηματολογίου. Τὰ ἄχυρα μεταφέρονται
 ἐν τοῖς ἀχυρῶνας, ὃ δὲ καρπὸς μετράσται πρὸς ἑξακεί-
 βωδιν τῇν σοδείᾳ. Συνήδη μέτρα ἦσαν πέντε ἀκόλῃτα:
 1) κότι (10 δκάδες) 2) πατράνι (6 δκάδες) 3) τενεκές (12 δκάδες)
 καὶ 4) κοπάκ (24 δκάδες). Δὲν ἐνθυμοῦνται τὰ σχή-
 ματα τῶν ἀνωτέρω. Μετὰ τὸ μέτρημα ἔπρεπε νὰ
 καταβληθοῦν αἱ ὀφειλαί. Ἐν πρώτῳ ἔπρεπε νὰ κατα-
 βληθῇ ἡ δεκάτη (φόρος τῶν Σούρκων), ποὺ τῇν πλήρῃσαν

ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ὑπόδουλοι, ἐκ τούτων τούρκους. Ἄλλα
ὀφειλά, ἀναλόγως τῆς συνηφώνιας ἦσαν αἱ ἐξῆς:

- 1) τὸ παπαδιατικόν
- 2) τὸ ἀγροφυλακιτικόν
- 3) τὸ συγγραφικόν κ. λ. π.

Μετά τὴν παράδοσιν τῶν ὀφειλῶν ἡ παραγωγὴ
ἀπεδηκύνετο ἐκ μεγάλων δοχεῖα, ἐκλήμασιν ἀρδο-
γωνίου παραπληροπύδου, καὶ καλούμενα ἀρπάρια. —

Ἡ Συλλογὴ ἐγένετο ἐκ Πέρασθαι. <sup>Ἐξέλιπον πυρῶν δὲν
ἡ δέχει.</sup>

Στοιχεῖα γεωργῶν (ἀπὸ τούτων ὁποῖους ἐλήφθησαν ἀληθοφροσύναι).

- 1) Τσεννίδης Κυριάκος - ἔτος γεννήσεως 1893 - γραμματικαὶ
γνώσεις Γ'. Δημοτικοῦ - τόπος καταγωγῆς Σινώπη - Πόντου -
ἐγκατεστάθη ἐκ Πέρασθαι τὸ 1924
- 2) Γεωργιάδης Σάββας - ἔτος γεννήσεως 1907 - γραμματικαὶ
γνώσεις Α'. Δημοτικοῦ - τόπος καταγωγῆς Ἀμιγός - Πόντου -
ἐγκατεστάθη ἐκ Πέρασθαι τὸ 1924
- 3) Καλαϊτζίδης Ἰωάννης - ἔτος γεννήσεως 1910 - γραμματικαὶ
γνώσεις Ἀπόφοιτος Δημοτικοῦ - τόπος καταγωγῆς Ἀμιγός - Πόντου -
ἐγκατεστάθη ἐκ Πέρασθαι τὸ 1924.

[Κωνσταντῖνος Δ. Λαζός, διδάσκαλος. Ἡ Συλλογὴ
αὕτη ἐγένετο ἐκ Πέρασθαι ἀπὸ 8 - 29 Ἰανουαρίου
1940]. -